

Table of Contents

Table of Contents	1
Wyjaśniamy pojęcia: Czynności sprawdzające, kontrola krzyżowa w trakcie czynności sprawdzających	2
Czynności sprawdzające	2
Działania podejmowane przez organ podatkowy w ramach czynności sprawdzających	2
Korekta deklaracji, wyjaśnianie wątpliwości dotyczących deklaracji	2
Wezwanie do złożenia wyjaśnień i zaległych deklaracji	3
Przedłużenie terminu	3
Właściwość miejscowa organu przeprowadzającego czynności sprawdzające w ramach kontroli krzyżowej	4
Sprawdzenie poprawności korzystania z ulg podatkowych	4
Obowiązki informacyjne banków i funduszy	4
Oględziny lokalu mieszkalnego podatnika	4
Postępowanie podatkowe	4
Ogólne zasady	5
Sposób prowadzenia postępowania podatkowego	5
Wyłączenie pracownika organu podatkowego oraz organu podatkowego	6
Strona postępowania podatkowego	6
Termin do załatwienia sprawy	7
Ponaglenie	8

Wyjaśniamy pojęcia: Czynności sprawdzające, kontrola krzyżowa w trakcie czynności sprawdzających

Czynności prowadzone przez organy podatkowe bez względu na czas i okoliczności zawsze wyzwalają w nas spory ładunek stresu. Nic dziwnego - wynik bywa niepewny, a każdy błąd i niedopatrzenie ujawnione w trakcie postępowania mogą przynieść poważne konsekwencje. Podatnicy, którzy nie wiedzą, jak się bronić, narażeni są na represyjne działania organów - jak wiemy (czasem z własnego doświadczenia), często nieuzasadnione. Rosnące potrzeby fiskalne budżetu prowadzą do nieustannego zwiększania uprawnień kontrolujących, czemu towarzyszy pogarszanie pozycji kontrolowanych.

Tym większego znaczenia nabiera więc umiejętności korzystania z uprawnień podatnika, które choć bardzo szerokie, rzadko skutecznie są wykorzystywane. Przeszkodą jest nieznanostwo praw i obowiązków podatników.

Ukończenie naszego e-kursu spowoduje, że efektywnie obronisz swoje stanowisko, skorygujesz niewłaściwe ustalenia i będziesz w stanie przywołać dowody, argumenty i środki, które zminimalizują lub wyeliminują negatywne skutki kontroli, postępowania podatkowego czy czynności sprawdzających.

Czynności sprawdzające

Czynności sprawdzające należą do działań najczęściej przeprowadzanych przez organy podatkowe pierwszej instancji. Ich przebieg regulują przepisy Ordynacji podatkowej, a ich prowadzenie ma na celu:

1. sprawdzenie terminowości:
  - a. składania deklaracji,
  - b. wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów,
2. stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji,
3. ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami,
4. weryfikację poniesionych przez podatnika wydatków i uzyskanych przychodów (dochodów) opodatkowanych lub przychodów (dochodów) nieopodatkowanych - w zakresie niezbędnym do ujawnienia podstawy opodatkowania z tytułu przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych,
5. weryfikację danych i dokumentów przedstawionych przez podatników dokonujących rejestracji podatkowej.

Przykład

Podatnik rozpoczynający działalność gospodarczą składa zgłoszenie rejestracyjne VAT-R, w którym wybiera status czynnego podatnika VAT.

Organ podatkowy pierwszego stopnia przeprowadza czynności sprawdzające, mające na celu ustalenie, czy podatnik istnieje w rzeczywistości, czy ma tytuł prawny do lokalu, w którym będzie prowadził działalność, oraz czy istnieje możliwość kontaktu z podatnikiem.

Istnieje wyjątek dotyczący właściwości organu podatkowego przeprowadzającego czynności sprawdzające.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub organ podatkowy upoważniony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w zakresie wymiany z państwami członkowskimi Unii Europejskiej informacji o podatku od towarów i usług dokonuje czynności sprawdzających odnoszących się do dokumentów składanych do tego organu.

Działania podejmowane przez organ podatkowy w ramach czynności sprawdzających

Korekta deklaracji, wyjaśnianie wątpliwości dotyczących deklaracji

W razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy ma obowiązek zareagować w sposób zależny od charakteru i zakresu stwierdzonych uchybień:

- a. koryguje deklarację, dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty, kwoty zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty w wyniku tej korekty nie przekracza kwoty 5000 zł;
- b. zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny,

z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

Kopię skorygowanej przez siebie deklaracji organ podatkowy uwierzytelnia i doręcza podatnikowi.

Dodatkowo przekazuje podatnikowi informację o związanej z korektą deklaracji zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty, albo informację o braku takich zmian oraz pouczenie o prawie wniesienia sprzeciwu.

Ważne!

Na korektę podatnik może wnieść sprzeciw do organu, który dokonuje korekty, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uwierzytelnionej kopii skorygowanej deklaracji. Wniesienie sprzeciwu anuluje korektę.

W razie niewniesienia sprzeciwu w terminie korekta deklaracji wywołuje skutki prawne jak korekta deklaracji złożona przez podatnika.

Przepisy o korekcie deklaracji stosuje się również do deklaracji składanych przez płatników lub inkasentów oraz do załączników do deklaracji. Bez znaczenia jest forma złożenia deklaracji - przepisy stosuje się przy ich składaniu zarówno w formie tradycyjnej, jak i za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Wezwanie do złożenia wyjaśnień i zaległych deklaracji

Organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

Przedłużenie terminu

Jeżeli przeprowadzenie czynności sprawdzających zasadność zwrotu podatku wymaga przedłużenia terminu zwrotu podatku wynikającego z odrębnych przepisów, organ podatkowy może postanowić o przedłużeniu tego terminu do czasu zakończenia czynności sprawdzających. Na postanowienie to podatnikowi przysługuje zażalenie.

Czynności sprawdzające w ramach kontroli krzyżowej

Wielokrotnie zapewne spotkaliście się z pojęciem kontroli krzyżowej. Ogólnie oznacza to czynności podejmowane u kontrahentów kontrolowanego podatnika w celu zgromadzenia dowodów, ustalenia stanu faktycznego itp. Czynnościami u kontrahentów podatnika, u którego prowadzone są postępowanie podatkowe lub kontrola podatkowa, prowadzone są w ramach czynności sprawdzających.

W związku z postępowaniem podatkowym lub kontrolą podatkową organ podatkowy może zażądać od kontrahentów podatnika wykonujących działalność gospodarczą:

- przedstawienia dokumentów, w zakresie objętym postępowaniem lub kontrolą u podatnika, w celu sprawdzenia ich prawidłowości i rzetelności;
- przekazania, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych, wyciągu z ksiąg podatkowych i dowodów księgowych zapisanego w postaci elektronicznej odpowiadającej określonej w przepisach strukturze logicznej, jeżeli kontrahent podatnika prowadzi księgi podatkowe przy użyciu programów komputerowych.

Z czynności sprawdzających u kontrahenta podatnika sporządza się protokół.

Ważne!

Przygotowanie dokumentów żądanych przez organ podatkowy odbywa się na koszt podatnika objętego czynnościami sprawdzającymi.

Przepisy dotyczące czynności sprawdzających w ramach kontroli krzyżowej stosuje się również do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą uczestniczących w dostawie tego samego towaru lub świadczeniu tej samej usługi, będących zarówno dostawcami, jak i nabywcami biorącymi udział pośrednio albo bezpośrednio w dostawie towaru lub świadczeniu usługi.

W takim przypadku żądanie dostarczenia dokumentów w ramach czynności sprawdzających może dotyczyć wyłącznie

dokumentów związanych z tą dostawą towaru lub tym świadczeniem usługi.

Przykład

U podatnika nieposiadającego statusu podatnika VAT czynnego prowadzona jest kontrola związana z wystawianiem przez niego faktur VAT.

U kontrahentów kontrolowanego przeprowadzane są czynności sprawdzające dotyczące:

- a. stwierdzenia otrzymania faktur od kontrolowanego podatnika,
- b. sposobu postępowania z tymi fakturami u podatnika, u którego przeprowadzane są czynności sprawdzające.

Właściwość miejscowa organu przeprowadzającego czynności sprawdzające w ramach kontroli krzyżowej

Jeżeli miejsce zamieszkania, siedziba lub miejsce wykonywania działalności kontrahenta kontrolowanego podatnika znajdują się poza obszarem działania organu prowadzącego postępowanie podatkowe lub kontrolę podatkową, czynności sprawdzających może także dokonać organ właściwy miejscowo - na zlecenie organu prowadzącego kontrolę lub postępowanie.

Sprawdzenie poprawności korzystania z ulg podatkowych

W ramach czynności sprawdzających organ podatkowy może także sprawdzać, czy podatnik w sposób właściwy korzysta z przysługujących mu ulg podatkowych.

Organ podatkowy może zwrócić się do podatnika o okazanie dokumentów lub o złożenie fotokopii dokumentów, których posiadania przez podatnika, w określonym czasie, wymaga przepis prawa.

Obowiązki informacyjne banków i funduszy

Banki, na żądanie naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, są obowiązane do sporządzania i przekazywania informacji o zdarzeniach stanowiących podstawę do skorzystania przez podatnika z ulg podatkowych, jeżeli zostały wykazane w deklaracji złożonej przez podatnika.

Przepis ten stosuje się również do zakładów ubezpieczeń, funduszy inwestycyjnych i dobrowolnych funduszy emerytalnych, w zakresie prowadzonych indywidualnych kont emerytalnych i indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego, oraz do domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską, towarzystw funduszy inwestycyjnych, zarządzających ASI w rozumieniu ustawy z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

W żądaniu organ podatkowy określa zakres informacji, okres, którego informacje mają dotyczyć, i termin ich przekazania.

Oględziny lokalu mieszkalnego podatnika

W ramach prowadzonych czynności sprawdzających dotyczących zasadności korzystania z ulg związanych z poniesieniem wydatków na cele mieszkaniowe podatnika organ podatkowy, za zgodą podatnika, może dokonać oględzin lokalu mieszkalnego lub części tego lokalu. Oględziny takie mogą być przeprowadzone wyłącznie w przypadku, w którym są niezbędne do zweryfikowania zgodności stanu faktycznego z danymi wynikającymi ze złożonej przez podatnika deklaracji oraz z innych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków na cele mieszkaniowe.

Termin dokonania oględzin ustala pracownik organu podatkowego w porozumieniu z podatnikiem. Podpisana przez podatnika adnotacja o ustaleniu terminu oględzin zamieszcza się w aktach sprawy. W razie nieudostępnienia lokalu mieszkalnego w uzgodnionym terminie organ podatkowy może wyznaczyć nowy termin przeprowadzenia oględzin.

Z oględzin pracownik organu podatkowego sporządza protokół, który dołączany jest do akt sprawy.

Przepisy dotyczące oględzin stosuje się także w przypadku czynności sprawdzających dotyczących wniosków o zwrot podatku i korzystania przez podatnika z ulg inwestycyjnych.

Odesłania do aktów prawnych

[Ordynacja podatkowa - Artykuły 272-280](#)

Postępowanie podatkowe

Postępowanie podatkowe często poprzedza działania kontrolne. Ale również często jest odwrotnie - to po przeprowadzonej kontroli rozpoczyna się postępowanie podatkowe. Czym więc różni się postępowanie podatkowe od kontroli podatkowej

czy kontroli celno-skarbowej?

Wiele procedur, terminów, obowiązków i uprawnień stron w toku wszystkich tych czynności jest tożsamych. To powoduje spory między podatnikami i administracją podatkową. Podatnicy twierdzą, że czynności prowadzone „z nimi” przekraczają zakres dozwolony w ustawie Prawo Przedsiębiorców (liczba trwających jednocześnie kontroli, czas trwania kontroli itp.). Organy podatkowe stoją jednak na stanowisku, że należy rozdzielić czynności kontrolne od czynności stanowiących postępowanie podatkowe. Jako argument używane jest to, że ustawodawca w Ordynacji podatkowej rozdzielił te czynności, umieszczając i opisując je w osobnych działach. Sprawa była rozstrzygana także przez sądy.

Wyrok WSA w Olsztynie z 26 listopada 2009 r., sygn. akt I SA/OI 591/09 (wyciąg)

„Tym samym przepisy dotyczące kontroli zawarte w u.s.d.g. nie mają zastosowania do postępowania podatkowego. Niejednokrotnie jednak podatnicy uważają, że w ramach postępowania podatkowego organy podatkowe prowadzą faktycznie kontrolę podatkową nieograniczoną przepisami u.s.d.g. Sądy administracyjne jednak stanowczo potwierdzają odrębność obu postępowań.

Na gruncie ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej odróżnić jednak należy kontrolę podatkową od postępowania podatkowego, na co słusznie zwrócili uwagę organy celne. Analiza unormowań rozdziału 5 u.s.d.g. pozwala bowiem na stwierdzenie, że dotyczą one kontroli w ścisłym rozumieniu tego pojęcia, więc tych czynności organów kontroli, które przeprowadzane są u przedsiębiorcy, w jego siedzibie, mając przez to wpływ na bieżące funkcjonowanie przedsiębiorstwa.

Tak rozumiana kontrola to czynności organu kontrolującego w siedzibie przedsiębiorstwa polegające na bezpośrednim poznaniu działalności przedsiębiorcy, związane między innymi z zapoznaniem się z dokumentacją i zabezpieczeniem dokumentów, akt oraz innych środków dowodowych znajdujących się u kontrolowanego na cele dalszego postępowania.

W odniesieniu do kontroli podatkowej takie jej rozumienie znajduje nadto potwierdzenie w wykładni językowej art. 281 § 1 Ordynacji podatkowej, który mówi o przeprowadzaniu kontroli podatkowej «u podatnika» oraz w art. 285a § 1 Ordynacji podatkowej, który wprost stwierdza, że «czynności kontrolne prowadzone są w siedzibie kontrolowanego, w innym miejscu przechowywania dokumentacji oraz w miejscach związanych z prowadzoną przez niego działalnością i w godzinach jej prowadzenia».

Analizując przedstawione orzeczenie, widzimy, że jako podstawową różnicę między postępowaniem podatkowym a kontrolą podatkową wskazuje się fakt prowadzenia kontroli w siedzibie przedsiębiorcy i zbieranie dowodów „na miejscu”, gdy tymczasem postępowanie dowodowe w ramach postępowania podatkowego polega na zbieraniu dowodów niejako „zza biurka”.

Postępowanie podatkowe w zakresie wymiaru podatku ma na celu ustalenie prawidłowego wymiaru tego podatku. Tak więc przesłanką wszczęcia postępowania podatkowego powinno być posiadanie przez organ podatkowy dowodu, że podatnik ten podatek niewłaściwie obliczył bądź go nie zadeklarował. Kontrola podatkowa powinna więc służyć ustaleniu, czy rzeczywiście podatnik nieprawidłowo wywiązał się ze swoich obowiązków podatkowych. Praktyka organów podatkowych sprawia, że często trudno ustalić, czym kierował się organ podatkowy, wszczynając np. postępowanie podatkowe przy braku jakichkolwiek przesłanek co do nieprawidłowości rozliczeń podatnika, zamiast poprzedzić je kontrolą podatkową.

Ogólne zasady

Postępowanie podatkowe jest dwuinstancyjne. Decyzje, od których nie służy odwołanie w postępowaniu podatkowym, są ostateczne. Oznacza to, że uchylenie lub zmiana tych decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania mogą nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w Ordynacji podatkowej lub w innych ustawach podatkowych.

Postępowanie podatkowe jest jawne wyłącznie dla stron.

Sposób prowadzenia postępowania podatkowego

Ordynacja podatkowa nakłada na organy podatkowe pewne ramy, określając sposób, w jaki postępowanie podatkowe powinno być prowadzone. Oczywiście z własnego doświadczenia wiemy, że różnie z zachowaniem tych zasad bywa. Powinniśmy je jednak dobrze znać - ich naruszenie może bowiem stanowić podstawę do wzruszenia niekorzystnych dla nas decyzji i postanowień.

Oto podstawowe zasady, dotyczące sposobu prowadzenia postępowania podatkowego, wymienione w Ordynacji podatkowej:

1. Postępowanie podatkowe powinno być prowadzone w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych, a organy te obowiązane są udzielać w postępowaniu podatkowym niezbędnych informacji i wyjaśnień o przepisach prawa

- podatkowego, pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania.
2. W toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym.
  3. Organy podatkowe obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.
  4. Organy podatkowe powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwianiu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez stosowania środków przymusu.
  5. Organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwiane niezwłocznie.
  6. Sprawy podatkowe załatwiane są w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Wyłączenie pracownika organu podatkowego oraz organu podatkowego

W przypadku, w którym mógłby zachodzić konflikt interesów lub istnieją inne szczególne okoliczności, może nastąpić wyłączenie zarówno pracownika organu podatkowego, jak i samego organu podatkowego. Oznacza to, że sprawa będzie prowadzona przez innego pracownika lub inny organ, którego właściwość została określona w przepisach podatkowych.

Pracownicy i funkcjonariusze KAS podlegają wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawach dotyczących zobowiązań podatkowych oraz innych sprawach normowanych przepisami prawa podatkowego, w których:

- a. są stroną,
- b. pozostają ze stroną w takim stosunku prawnym, że rozstrzygnięcie sprawy może mieć wpływ na ich prawa lub obowiązki,
- c. stroną jest ich małżonek, rodzeństwo, wstępny, zstępny lub powinowaty do drugiego stopnia,
- d. stronami są osoby związane z nimi z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
- e. byli świadkami lub biegłymi, byli lub są przedstawicielami podatnika albo przedstawicielem podatnika jest jedna z osób wymienionych w pkt c i d,
- f. brali udział w wydaniu zaskarżonej decyzji,
- g. zaistniały okoliczności, w związku z którymi wszczęto przeciw nim postępowanie służbowe, dyscyplinarne lub karne,
- h. stroną jest osoba pozostająca wobec nich w stosunku nadrzędności służbowej.

Naczelnik urzędu skarbowego podlega wyłączeniu od załatwiania spraw dotyczących zobowiązań podatkowych lub innych spraw normowanych przepisami prawa podatkowego, w razie gdy sprawa dotyczy:

1. naczelnika urzędu skarbowego albo jego zastępcy,
2. dyrektora izby administracji skarbowej albo jego zastępcy,
3. małżonka, rodzeństwa, wstępnych, zstępnych albo powinowatych do drugiego stopnia osób wymienionych w pkt 1 albo 2,
4. osoby związanej stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli z osobą wymienioną w pkt 1 albo 2,
5. podmiotu, z którym osoby wymienione w pkt 1-4 pozostają w takim stosunku prawnym, że rozstrzygnięcie sprawy może mieć wpływ na ich prawa lub obowiązki.

Powyższe przepisy w sprawach wyłączenia stosuje się odpowiednio do naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa, ich zastępcy oraz skarbnik jednostki samorządu terytorialnego podlegają wyłączeniu od załatwiania spraw dotyczących ich zobowiązań podatkowych lub innych spraw normowanych przepisami prawa podatkowego.

Wyłączenie stosuje się także w sprawach związanych z osobami wymienionymi wyżej:

- małżonka, rodzeństwa, wstępnych, zstępnych albo powinowatych do drugiego stopnia, osób związanych stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli, osób pozostających z w takim stosunku prawnym, że może to mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Uwaga!

Przyczyny wyłączenia od załatwienia sprawy trwają również po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

Strona postępowania podatkowego

Stroną w postępowaniu podatkowym jest podatnik, płatnik, inkasent lub ich następca prawny, a także osoba trzecia, o której mowa w art. 110-117c Ordynacji podatkowej (czyli osoba, w stosunku do której może zostać określona odpowiedzialność za

zobowiązania podatkowe osób trzecich), która z uwagi na swój interes prawny żąda czynności organu podatkowego, do której czynność organu podatkowego się odnosi lub której interesu prawnego działanie organu podatkowego dotyczy.

Stroną w postępowaniu podatkowym może być również osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej inna niż wymieniona powyżej, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego przed powstaniem obowiązku podatkowego ciąży na niej szczególne obowiązki lub zamierza skorzystać z uprawnień wynikających z tego prawa.

Stroną w postępowaniu podatkowym w sprawach dotyczących zwrotu podatku od towarów i usług może być wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej, uprawniony na podstawie przepisów o VAT do otrzymania zwrotu podatku.

Stroną w postępowaniu podatkowym w sprawie stwierdzenia nadpłaty w zakresie zobowiązań byłej spółki cywilnej może być osoba, która była wspólnikiem spółki cywilnej w chwili rozwiązania spółki.

Również organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby, za jej zgodą, występować z żądaniem:

- wszczęcia postępowania
- dopuszczenia jej do udziału w postępowaniu - jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji i gdy przemawia za tym interes publiczny.

Strona postępowania podatkowego może działać przez pełnomocnika, z wyjątkiem sytuacji, w których charakter czynności wymaga osobistego działania strony.

Ważne!

Strona ma obowiązek ustanowienia w kraju pełnomocnika do doręczeń, jeżeli nie ustanawia pełnomocnika ogólnego lub szczególnego, gdy:

- zmienia adres miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu na adres w państwie, niebędącym członkiem UE,
- nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim UE i składa w kraju wniosek o wszczęcie postępowania albo w kraju doręczono jej postanowienie o wszczęciu postępowania.

Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli doręczanie pism stronie następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W razie niedopełnienia przez stronę obowiązku ustanowienia pełnomocnika do doręczeń pismo uznaje się za doręczone pod dotychczasowym adresem w kraju, a organ podatkowy pozostawia pismo w aktach sprawy.

Od 1.07.2022 r. stroną w postępowaniu podatkowym w sprawach dotyczących zobowiązania podatkowego należnego za okres obowiązywania podatkowej grupy kapitałowej albo grupy VAT mogą być:

- 1) spółki, które tworzyły podatkową grupę kapitałową w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, w momencie upływu obowiązywania umowy lub utraty przez tę grupę statusu podatnika, albo
- 2) członkowie, którzy tworzyli grupę VAT w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, w momencie utraty przez tę grupę statusu podatnika.

Termin do załatwienia sprawy

Zarówno przepisy Ordynacji podatkowej, jak i przepisy ustaw podatkowych wskazują terminy do przeprowadzenia różnego rodzaju spraw. Przykładowo ustawa o VAT reguluje termin zwrotu tego podatku w różnych przypadkach, w których podatnik o to wnioskuje. Terminy te stanowią pewnego rodzaju normę ogólną - jednocześnie w przepisach zawsze znajdują się furtki pozwalające organowi podatkowemu na przeciąganie terminów.

W interesie podatników może być staranne śledzenie spraw i interweniowanie - osobiste lub przez pełnomocników - w momentach, w których sprawa zaczyna się ślimaczyć. Pracownicy organów podatkowych, wiedząc, że podatnik śledzi swoje sprawy i potrafi działać w swoim interesie, będą nie tylko uważniejsi i staranniejsi w ferowaniu decyzji, lecz także sprawniejsi.

W Ordynacji podatkowej terminy do załatwienia spraw w postępowaniu podatkowym określone zostały następująco:

1. Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.
2. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone na podstawie dowodów przedstawianych

przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub na podstawie faktów powszechnie znanych i dowodów znanych z urzędu organowi prowadzącemu postępowanie.

3. Załatwienie sprawy w postępowaniu odwoławczym powinno nastąpić nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia otrzymania odwołania przez organ odwoławczy, a sprawy, w której przeprowadzono rozprawę lub strona złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy - nie później niż w ciągu 3 miesięcy.

Ważne!

Do terminów wskazanych powyżej nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

O każdym przypadku niezakończona sprawy we właściwym terminie organ podatkowy obowiązany jest zawiadomić stronę, podając przyczyny niedotrzymania terminu i wskazując nowy termin załatwienia sprawy.

Ten sam obowiązek ciąży na organie podatkowym także w przypadku, gdy niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu.

Ponaglenie

Na niezakończona sprawy we właściwym terminie stronie służy ponaglenie do:

- a. organu podatkowego wyższego stopnia,
- b. dyrektora izby administracji skarbowej, jeżeli sprawa dotyczy rozpatrywania odwołań od decyzji, o których mowa w art. 83 ust. 4 i 5 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (postępowania podatkowe wszczęte w wyniku kontroli celno-skarbowej), wydanych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego,
- c. Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, jeżeli sprawa nie została załatwiona przez dyrektora izby administracji skarbowej.

Organ podatkowy, uznając ponaglenie za uzasadnione, wyznacza dodatkowy termin załatwienia sprawy oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończona sprawy w terminie, a w razie potrzeby podejmuje środki zapobiegające naruszaniu terminów załatwiania spraw w przyszłości. Organ stwierdza jednocześnie, czy niezakończona sprawy w terminie miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

Ważne!

Pracownik organu podatkowego, który z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił sprawy w terminie lub nie dopełnił obowiązków związanych z załatwianiem spraw w przewidzianych terminach, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej przepisami prawa.

Odesłania do aktów prawnych

[Ordynacja podatkowa - Artykuły 120-132a](#)

[Ordynacja podatkowa - Artykuły 133-138o](#)

[Ordynacja podatkowa - Artykuły 139-154c](#)